

Scholing Rouw en Verlies voor gedragswetenschappers

Interne code 2103

Accreditatiepunten	Behandeling	Diagnostiek	Overig	Literatuur	Herregistratie
ID-nummer:					
Doelstelling	• Cursist ontwikkelt begrip over rouw en verlies in de brede betekenis van het begrip verlies; • Cursist leert het onderscheid herkennen tussen normale rouw, gecompliceerde rouw en chronische rouw; • Cursist krijgt handvatten om cliënten, een team of groep te ondersteunen die met rouw te maken krijgen of te verwijzen naar een rouwdeskundige; • Cursist krijgt inzicht in de relatie tussen hechting en verlies; • Cursist krijgt inzicht in de relatie tussen trauma en verlies; • Cursist krijgt zicht op de beleving en ondersteuning van verlies bij verschillende niveaus van verstandelijke beperking: LVB/EVB; • Cursist leert over levend verlies (bv. NAH) en chronische rouw; • Cursist krijgt zicht op zijn/haar eigen en professionele relatie tot rouw en verlies.				
Inhoud	Rouw en verlies zijn onlosmakelijk verbonden met leven. Rouwen is geen gebrek of ziekte, maar een normale en menselijke reactie op verlies. Verlies ervaren door dood van een geliefde, maar ook verlies van gezondheid of toekomstperspectief. Verlies door ziekte of handicap, verlies van mobiliteit, van zelfstandigheid of eigenheid. Er is geen oplossing, geen methode die een eind kan maken aan rouw. Rouw wil ervaren en gedeeld worden. Het verliesverhaal vraagt tijd en aandacht en een benadering van presentie. Ondersteuning bij rouw drukt zich vooral uit in begrip, bemoediging, bekrachtiging. Met het verliesverhaal in beeld, toont zich meestal ook de pijn, de stagnatie of de hulpvraag. Rouwondersteuning biedt vrije aandacht en creatieve middelen en manieren om hier mee om te gaan. Maar rouw kan stagneren: - als het verlies niet aanvaard kan worden - als de veelheid aan emoties overspoelen, juist stagneren of verwarren - als de dagelijkse realiteit overheerst wordt, doordat het verlies op de voorgrond blijft staan - als er geen betekenis gevonden kan worden in verlies				

Gehanteerde theorieën, methodieken	De cirkel van hechting en verlies die beweegt van <i>welkom - hechten - nabijheid - afscheid nemen - rouwen - betekenis geven</i>, biedt structuur voor deze 2daagse. Elk aspect wordt toegelicht en besproken aan de hand van casussen, oefeningen en verhalen. Eigen verlieservaringen worden ingebracht en helpen zicht te krijgen op de persoonlijke en professionele relatie tot rouw en verlies. De te lezen literatuur over o.a. verlies, hechting en trauma biedt theoretische achtergrondinformatie voor deze training.
Urentabel / draaiboek	Dag 1 9.30 - 11.00 Welkom, voorstellen. Uitleg rouw en verliescirkel en programma beide dagen 11.00 - 11.15 pauze 11.15 - 12.00 theorie en hantering van normale rouw, gecompliceerde rouw, gestolde rouw 12.00 - 12.30 Oefening in tweetallen: levenslijn 12.30 - 13.15 lunchpauze 13.15 - 14.15 theorie en hantering van rouw in relatie tot hechting en trauma. Uitleg splitsing in de psyche 14.15 - 15.00 oefening in subgroepen 15.00 - 15.15 pauze 15.15 - 16.15 Inbreng en uitwisseling van eigen casuïstiek en mogelijke interferentie met eigen verlieservaringen onder begeleiding van een docent 16.15 - 16.30 Afsluitende oefening, aandacht voor afscheid nemen Dag 2 9.30 - 10.00 Welkom en korte uitwisseling 10.00 - 10.30 Chronische rouw en NAH 10.30 - 11.00 Ervaringsoefening 11.00 - 11.15 pauze 11.15 - 12.00 rouw en rituelen 12.00 - 12.30 Ervaringsoefening 12.30 - 13.15 lunchpauze 13.15 - 13.45 diverse rollen in de begeleiding van een rouwproces en diagnose van rouwzorg, rouwbegeleiding en rouwtherapie; wie doet wat? 13.45 - 14.30 Oefenen met MDO: ruimte voor rouw en verlies maken binnen het systeem 14.30 - 14.45 pauze 14.45 - 16.00 Casuïstiekbespreking, behandelplan maken voor eigen casus en presentatie hiervan 16.00 - 16.15 toelichting op de eindopdracht 16.15.-16.30 afronding en afscheid nemen

Handboek	Handboek aanschaffen (optie per locatie) En verliescirkel aanschaffen https://www.in-de-wolken.nl/webshop/artikel/10031/verliescirkel (€ 7.50)
Verplichte literatuur	Dag 1 • Maes, J; Modderman, H. (red) Handboek Rouw, Rouwbegeleiding Rouwtherapie; tussen presentie en interventie; Witsand uitgevers 2010 hoofdstukken 1.1 ; 1.4; en 2.6 64 pg's • Bommel, van H. e.a. Kwijt! Verlies bij mensen met een verstandelijke handicap (pdf downloaden) pg 8 - 81 73 pg's https://www.vgn.nl/nieuws/boekpublicatie-kwijt-verlies-bij-mensen-met-verstandelijke-handicap Dag 2 • Maes, J; Modderman, H. (red) Handboek Rouw, Rouwbegeleiding Rouwtherapie; tussen presentie en interventie; Witsand uitgevers 2010 hoofdstukken 1.2; 3,18; 3.21 44 pg's
Aanbevolen literatuur	• Maes, J; Modderman, H. (red) Handboek Rouw, Rouwbegeleiding Rouwtherapie; tussen presentie en interventie; Witsand uitgevers 2010 hoofdstukken 2.4 ; 2.9 • Podcast Levend Verlies
Werkvormen: wijze van kennisoverdracht	Casuïstiek bespreken Opdrachten bespreken in subgroepen Videomateriaal
Opdracht/toetsing	Voorstel:

	Ter voorbereiding selecteer een casus waarin sprake is van verlies/rouw en beschrijf die kort (half A4) en neem die mee naar de eerste les Na afloop: schrijf een reflectie op je casus waarin je het geleerde in de casus verwerkt en de interventies die je wil gaan ondernemen onderbouwt. Lever deze in via Leerplein
Doelgroep	Gedragswetenschappers
Contacturen	12
Uitgevoerd door (docenten)	Rouwtherapeuten Jacqueline Duynstee en Gabriëla van Dillen Carin van Rooij GZ psycholoog
Aantal deelnemers	18
Data	vrijdag 11 en 25 juni 2021 locatie: meneer Vos Winckelsteeghseweg 99 Nijmegen